

ОПТИМІЗАЦІЯ СЕЛЕКТИВНОГО ВИДОБУВАННЯ МЕРГЕЛЮ ПРИ РІЗНОМУ ГЕОПРОСТОРОВОМУ РОЗМІЩЕННІ ЯКІСНИХ ТА ШКІДЛИВИХ КОМПОНЕНТІВ

У зв'язку з різним хімічним складом мергелистої сировини в межах гірничого відводу Гуменецького родовища цементної сировини, а саме на ділянці Колубаївська виникає одне з основних завдань маркшейдерсько-геодезичної служби підприємства. А саме гомогенізація сировини з високим та низьким вмістом сульфатів та приведення мергелистої сировини до оптимальних значень по вмісту SO_3 , що встановлені лабораторією контролю якості.

Завдяки виконаній у попередні роки геологічній розвідці та дослідженню корисної копалини за допомогою шнекового буріння, були відібрані проби та керни по різній висоті залягання корисної копалини відносно розкривних порід.

А також виконано хімічні аналізи двома незалежними лабораторіями з метою порівняння отриманих даних, з подальшим виведенням більш точних коефіцієнтів вмісту домішок у мергелі.

З результатів хімічних аналізів можна зробити висновок, що по вмісту сульфатів ділянку Колубаївська можна розділити на дві частини. Це західна частина з низьким вмістом SO_3 , що приблизно дорівнює 1,6 %, та східна частина з високим вмістом SO_3 , що має приблизне значення 4,75 %.

Враховуючи, що лабораторією встановлений середній показник вмісту SO_3 в мергелі 2,4-3,1%, можна визначити, що для оптимізації вмісту сульфатів в мергелі потрібно ввести ряд наступних вимог:

- селективного видобування двома забоями з одночасним просуванням фронту робіт в напрямку північної частини одним уступом висотою 6м;
- гомогенізація мергелистої сировини на проміжних складах сировини, шляхом використання бульдозерної техніки та правильного пошарового планування складу. Рекомендується варіативне заповнення кожного шару по чергово в пропорції 2:1, відповідно низька-висока та висока-низька межа сульфатів в корисній копалині.
- проведення супутніх розкривних робіт попередньо перед видобуванням самого мергелю, виключити можливість видобування суглинків та глин та одночасне складування на одному складі;
- виконання щотижневого контролю якості сировини як з забоїв так і з складів готової сировини.

На основі геопросторової моделі покладу (виконано у ПЗ Surfer 16.0) визначити почерговість блоків до виймання, оскільки дане програмне забезпечення в комплексі з Surpac дозволяє побудувати блок-модель родовища та виконати максимальне селективне відроблення уступу враховуючи всі показники якості та хімічні аналізи мергелю.

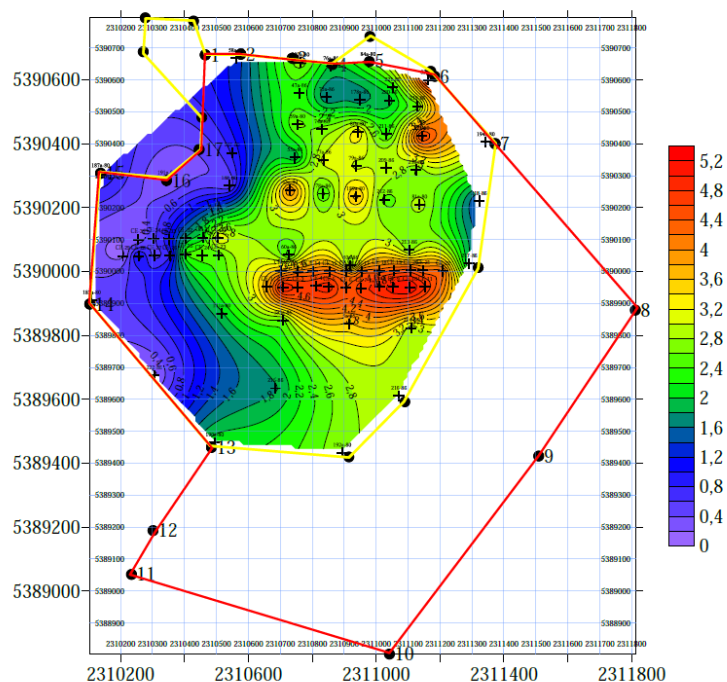
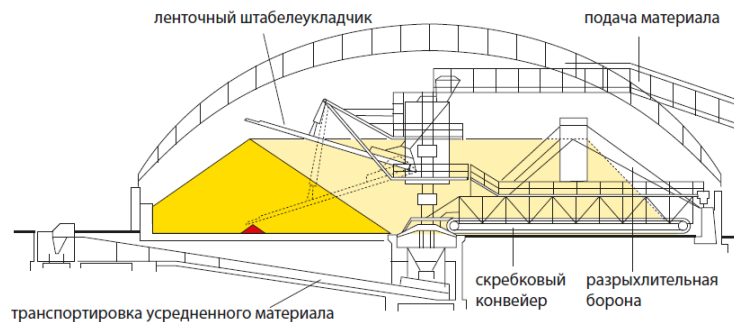

Рис. 1. Геопросторова модель вмісту SO_3 у мергелі в межах Колубаївської ділянки Гуменецького родовища цементної сировини.

Міжнародний досвід селективного видобування та гомогенізації сировини спрямований на проміжне зберігання сировини в складах готовою продукції, по типу зберігання матеріалу до подачі.

В основі цього лежить спосіб конвеєрної подачі матеріалу в склад з рухомим стекером та стекерною стрічкою, що забезпечують можливість варіативного розміщення подачі та різне висотне положення стекера відносно

горизонтального положення складу. Також при приведенні в дію реклеймера, що забезпечую подачу сировини рівномірно відносно вертикальності розміщення сировинного складу.

Рис. 2. Схема роботи складу гомогенізації сировини.

Досягнення гомогенізації сировини по відношенню вмісту якісних та шкідливих компонентів складає близько 1,5 % у порівнянні з вище описаним методом, де гомогенізація складає $\pm 10\%$. У відсотках тут виражено відсоткове значення матеріалу який в міру своїх фізичних властивостей не може бути усередненим.

На даному етапі метод є досить поширеним, оскільки підтверджує рівень своєї ефективності.